

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
www.ip-rs.si
gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-48/2024/2
Datum: 2. 10. 2024

Ministrstvo za notranje zadeve
gp.mnz@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o potnih listinah (EVA 2024-1711-0009) – MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. 007-168/2024/45 (132-04) prejet dne 30. 8. 2024 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu Predlogu Zakona o potnih listinah (predlog ZPL) – EVA 2024-1711-0009, ki nam je bil posredovan skupaj z zakonodajno oceno učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

IP uvodoma izpostavlja, da morajo biti v skladu z 38. členom Ustave RS in 6. členom ZVOP-2 nabor in namen zbiranja osebnih podatkov ter rok hrambe določeni z zakonom. Dodatno poudarja, da morata biti vedno vsaka obdelava osebnih podatkov, kot tudi njeno urejanje na zakonski ravni skladna z načelom sorazmernosti. To med drugim pomeni, da je treba npr. pri opredelitvi nabora podatkov, namena obdelave, roka hrambe in podobno vedno določiti minimalen potreben nabor podatkov za obdelavo, minimalen rok hrambe oz. minimalen poseg v zasebnost, ki je primeren, potreben in učinkovit za uresničitev zakonitih ciljev obdelave.

V primeru zakonskega urejanja obdelav osebnih podatkov, za katero je treba izdelati oceno učinka, pa mora predlagatelj predlogu zakona priložiti tudi oceno učinka v skladu s 35. členom Splošne uredbe. Po proučitvi ocene učinka nadzorni organ poda mnenje glede obdelave osebnih podatkov, glede katerega se mora predlagatelj zakona opredeliti. Kadar ocene učinka ni treba izdelati, predlagatelj zakona opravi samo predhodno posvetovanje z nadzornim organom v skladu s 36. členom Splošne uredbe. Mnenje na prejeta oceno učinka bo IP posredoval ločeno.

Kot ugotavljamo na podlagi analize prejetega besedila, bi se lahko na obdelave osebnih podatkov nanašali zlasti 4., 10., 15., 17., 18., 19., 20., 21., 23., 29., 30., 31. in 32. člen predloga ZPL. V nadaljevanju podajamo konkretnije pripombe na posamezne člene.

K 4. členu

Kot je IP izpostavil že v mnenju na predlog sprememb Zakona o osebni izkaznici, lahko pomeni besedna zveza »drug predpis« iz 3. odstavka 4. člena tudi podzakonski akt, pri čemer je potrebno izhajati iz že zgoraj navedene določbe 38. člena Ustave RS in 6. člena ZVOP-2, ki določata, da mora biti nabor in namen zbiranja osebnih podatkov ter rok hrambe določen z zakonom.

Zato IP predlaga, da se besedilo »ali drug predpis« iz 3. odstavka 4. člena predloga ZPL črta, saj ne omogoča pravne varnosti in predvidljivosti ter znižuje pravni standard varstva osebnih podatkov v nasprotju z ustavno določbo, ki zahteva zakonsko urejanje zbiranja in druge vrste obdelave osebnih podatkov.

K 10. členu

IP zgolj iz previdnosti izpostavlja, da mora biti obrazec potne listine z vidika obdelave osebnih podatkov na njem, vezan na osebne podatke, kot so opredeljeni z zakonom (konkretno 18. členom predloga ZPL). Ugotavljamo, da navedeno iz vsebine 10. člena predloga ZPL ni povsem nedvoumno razvidno.

K 19., 20. in 21. členu

Predlagatelj z 19., 20. in 21. členom predloga ZPL vzpostavlja register e-fotografov in določa obdelavo podatkov v elektronskem odložišču fotografij za namene izdaje potne listine, primerljivo z ureditvijo s predlaganimi spremembami Zakona o osebni izkaznici. Fotografija se mora predložiti v digitalni obliki preko sistema e-fotograf, kar omogoča sledljivost. Kot upravljavca elektronskega odložišča fotografij določa Ministrstvo za notranje zadeve.

Kot smo opozorili že v mnenju na predlog sprememb Zakona o osebni izkaznici, ugotavljamo, da tudi predložena ocena učinka v zvezi s predlogom ZPL ne obravnava zakonske materije navedenih členov, zato se IP tudi v tem delu do navedenega ne more v celoti opredeliti. Poudarjamo, da takšna priprava novele zakona ne ustreza standardu predvidljivosti, transparentnosti in pravni varnosti, prav tako pa brez natančno navedenih in obrazloženih vzrokov in posledic sprememb ne omogoča, da IP poda celovito mnenje. Predlagatelju predlagamo, da oceno učinka tudi v tem delu obvezno dopolni.

V delu v katerem predlog ZPL dopušča izjeme, ko se ob vlozi za izdajo potne listine lahko predloži fotografija v fizični obliki, IP poudarja, da je treba pri izvedbi in presoji ustreznosti takega poslovanja posebno pozornost nameniti zagotovitvi ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov glede varnosti osebnih podatkov in zavarovanja.

Predlagani 21. člen, podobno v tem delu kot predlagane spremembe Zakona o osebni izkaznici, določa izdelavo digitalne fotografije, in sicer se izdelana fotografija shrani v elektronsko odložišče fotografij za osebne dokumente ter s strani fotografa izbriše najkasneje naslednji delovni dan po izdaji potrdila o referenčni številki fotografije. Kot izhaja iz obrazložitve, mora fotograf izbris digitalne fotografije zagotoviti na vseh svojih napravah in pomnilniških medijih (fotoaparat, telefon, zunanji disk, tablica ali računalnik), sicer je lahko kaznovan za prekršek. Navedena obveznost fotografa, da digitalne fotografije izbriše na vseh svojih napravah in pomnilniških medijih, bi morala biti v izogib morebitnim nejasnostim jasno določena tudi v samem besedilu predloga ZPL.

Iz previdnosti izpostavljam, da mora tako resorno ministrstvo kot Obrtno-podjetniška zbornica kot nosilec izobraževanja fotografov slednje ustrezno usposobiti oziroma opozoriti glede ustreznega izvajanja obveznosti informiranja posameznikov o obdelavi osebnih podatkov skladno s 13. členom Splošne uredbe.

K 29. členu

V 8. odstavku 29. člena predloga zakona, ki sicer ureja evidenco izdanih potnih listin in obdelave osebnih podatkov v zvezi s tem, je predlagano podaljšanje roka hrambe prstnih odtisov tako, da bi se hranili v evidenci izdanih potnih listin 15 dni od vročitve potne listine, vendar ne več kot 90 dni od datuma izdaje potne listine. Glede na tveganja povezana z daljšo hrambo biometričnih osebnih podatkov in podano obrazložitev, da se zgoraj navedeni rok podaljšuje zaradi lažjega obravnavanja morebitnih reklamacij potne listine zaradi napak pristojnega organa brez pristojnosti stranke (vlagatelja takšne vloge), se priporoča, da predlagatelj navedeno natančneje utemelji zlasti z vidika načela omejitve shranjevanja osebnih podatkov in načela sorazmernosti ter izrecno navede kako bi podaljšanje roka hrambe prstnih odtisov prispevalo k doseganju cilja, tj. lažjega obravnavanja takšnih reklamacij in zakaj se isti cilj ne bi mogel doseči brez hrambe prstnih odtisov 15 dni od vročitve potne listine.

Osebni podatki so namreč lahko hranjeni v obliki, ki dopušča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo ter se lahko shranjujejo za daljše obdobje, če bodo obdelani zgolj za namene arhiviranja v javnem interesu, za znanstveno - ali zgodovinsko raziskovalne namene ali statistične namene v skladu s prvim odstavkom 89. člena Splošne uredbe, pri čemer je treba izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe iz te uredbe, da se zaščitijo pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki („omejitev shranjevanja“). Glede obdelav biometričnih osebnih podatkov, katerih obdelava je glede na določbe 81. in 82. člena ZVOP-2 prepovedana izven ozko opredeljenih

zakonskih pogojev, je zakonska opredelitev in utemeljitev najkrajšega možnega roka hrambe, ki je glede na zasledovani cilj še primeren, še toliko pomembnejša.

Ob tem je potrebno upoštevati tudi, da lahko v praksi pride do neuspešnega oziroma večkrat ponovljenega postopka vročanja, zato IP meni, da bi lahko bil primeren in sorazmeren skrajni rok hrambe prstnih odtisov 45 dni od datuma izdaje potne listine, saj bi omogočal ponovitev neuspešne vročitve vsaj enkrat.

Predlagan 11. odstavek 29. člena predloga ZPL določajo zakonsko podlago in način povezovanja evidence izdanih potnih listin (evidence javnega sektorja) z evidenco zasebnega sektorja (evidenco podjetja ali organizacije, registrirana za prenos poštnih pošiljk iz 10. člena predloga ZPL – trenutno je to Pošta Slovenije) preko povezovalnega znaka registrske številke potne listine.

Glede navedenega tudi v tem delu dodajamo, da so sicer izpolnjeni zakonski elementi glede povezovanja zbirk osebnih podatkov, kot jih določa določba 87. člena ZVOP-2, vendar pa se predlagatelj ni v zadostni meri opredelil do morebitnih tveganj z vidika varstva osebnih podatkov, kar je podrobneje pojasnjeno v mnenju IP na oceno učinka. Posledično predlagamo, da predlagatelj tako obrazložitev kot oceno učinka v tem delu ustrezno dopolni. V nasprotnem primeru predlog ZPL ne bo ustrezal standardu predvidljivosti, transparentnosti in pravni varnosti, prav tako pa brez natančno navedenih in obrazloženih vzrokov in posledic sprememb ne omogoča, da IP poda celovito mnenje.

Predlagamo, da v luči navedenega zgoraj navedeno vsebino mnenja upoštevate in besedilo dopolnite. Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in smo na voljo za morebitna dodatna pojasnila.

Lepo pozdravljeni,

dr. Jelena Virant Burnik,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke

Poslati:
- po e-pošti: gp.mnz@gov.si.